

Gulzige kokerjuffers

De volgende foto en tekst ontvingen we vorig voorjaar van Ilco van Woerseem:

"Op de voormalige vliegbasis Soesterberg, in een diepe blusvijver met drijvend fonteinkruid, waren 's nachts op 27 maart 2010 niet tientallen, maar honderden kokerjuffers eitjes van het dril van de bruine kikker en gewone pad aan het opeten. In april en mei zwommen hier dan ook geen kikkervisjes of paddenlarfjes rond. Wel waren er nog steeds veel kleine watersalamanders aanwezig"

Dat eieren van amfibieën door velerlei dieren worden gegeten, is wel bekend, maar dit fenomeen op zo'n grote schaal hebben wij (redactie) niet eerder vernomen. Bram Koese van EIS (European Invertebrate Survey – Nederland) kende deze schaal ook nog niet, evenals zijn Vlaamse collega Koen Lock. Wel kon hij melden dat het waarschijnlijk om het genus *Phryganea* gaat.

(Foto: Ilco van Woerseem)

Kamsalamanders in een stuifzandpoel

De kamsalamander komt in Midden-Brabant voor op een aantal locaties. Populaties in De Brand/Leemkuilen, De Baardwijkse Overlaat en Vughtse Hoeven zijn al jaren bekend. De populatie in De Brand (onderdeel van het Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen) wordt gezien als een kernpopulatie. De bossen en stuifzanden van de Loonse en Drunense Duinen zelf, zijn ongeschikt voor de kamsalamander, zo staat vermeld in het Natura 2000 gebiedsdocument.

Tijdens een inventarisatie in het oostelijk deel van de Loonse en Drunense Duinen trof ik op 24 juli 2010 onder een boomstronk

Poel te midden van een zandverstuiving met kamsalamander; een nieuwe vindplaats! (Foto: Mark Klerks)

een pas gemetamorfoseerde kamsalamander aan. De stonk bevond zich naast een kleine, ondiepe modderpoel, omgeven door stuifzand met daar omheen naaldbos. Deze poel was op dat moment nog maar enkele vierkante meters groot en erg ondiep. Qua grootte varieert deze poel afhankelijk van de neerslag en verdamping en valt soms droog, zoals in 2009 het geval was. Opvallend is de vrijwel volledige afwezigheid van (water) planten. De bodemstructuur bestaat voornamelijk uit stonken en een losse sliblaag. In de literatuur staan verwijzingen dat de kamsalamander de voorkeur geeft aan diepere stilstaande wateren met een goed ontwikkelde watervegetatie. Deze poel voldoet duidelijk niet aan dit profiel. Toch bleek de poel in relatie tot kamsalamanders waardevol.

Uit inventarisaties van reptielen en amfibieën, die ik voor Natuurmonumenten sinds enkele jaren uitvoer, wist ik al dat de kleine watersalamander voorkomt op en rond het stuifzand- en heidegebied. Zo had ik op deze locatie in voorgaande jaren gemetamorfoseerde kleine watersalamanders waargenomen en begin 2010 larven. In een andere poel, meer westelijk gelegen, heb ik ook adulte kleine watersalamanders waargenomen. Salamanders zijn blijkbaar in staat een poel te koloniseren te midden van een zandverstuiving. Iets wat waarschijnlijk onder vochtige weersomstandigheden is gebeurd. Zoals nu blijkt, geldt dit dus ook voor de kamsalamander. Een snelle inventarisatie